

Maggie Shipstead (suom Kaisa Sivenius): Maapallon ympäri

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Maggie Shipstead (suom Kaisa Sivenius): Maapallon ympäri (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/maggie-shipstead-maapallon-ympari/>)

Maggie Shipstead (suom Kaisa Sivenius): Maapallon ympäri

LIISAMARI SEPPÄLÄ

Yhdysvaltalaisen Maggie Shipsteadin läpimurtoromaani Maapallon ympäri (suom. Kaisa Sivenius) on laaja. Sen seitsemänsataa sivua luettuani minun täytyy tarkistaa netistä, kuinka paljon teoksesta on totta. Samaa ovat pohtineet muutkin lukijat. Tarina on mukaansatempaava ja todentuntuisesti kerrottu, mutta se on hyvin pitkälle kirjailijan mielikuvituksen tuotetta.

Romaanin päähenkilö Marian Graves tietää jo nuorena tyttönä, että hän haluaa lentää. Lopulta lentämisestä elämänmittaisen tehtävän itselleen rakentanut Marian suunnittelee lentävänsä maapallon ympäri pohjois – eteläsuunnassa molempien napojen yli.

En kuvitellut tätä tällaiseksi, nyt kun ympyrä on lähes sulkeutunut ja alun ja lopun välissä on enää yksi vaarallinen vesi. Luulin, että uskoisin nähneeni maailman, mutta maailmaa on liikaa ja elämää liian vähän. (s. 13)

Aristoteles sanoo Runousopissaan (suom. Pentti Saarikoski) näin:

Kokonaista on se, millä on alku, keskikohta ja loppu. Alkua ei mikään välttämättä edellä, mutta luonnon järjestyksen mukaan sen jälkeen on tai tulee olemaan jotakin, loppu sitä vastoin seuraa luonnon järjestyksen mukaan jotakin muuta, joko sen välttämättömänä tai tavallisimpana seurauksena, mutta sen jälkeen ei tule mitään; keskikohdan sekä edellä että jäljessä on jotakin muuta. Hyvin sommiteltu juoni ei saa alkaa mistä hyvänsä eikä loppua mihin hyvänsä, vaan sen tulee noudattaa mainitsemani periaatteita. (s. 27)

Shipsteadin romaani alkaa kaukaa ja päättyy yllättävästi. Teoksen vahvuus on sen keskikohta. Marian Graves syntyy, varttuu ja lentää erilaisilla lentokoneilla eri puolilla maailmaa. Marian lentää kieltolain aikana ja toisessa maailmansodassa. Hän lentää pääosin yksin. Lentäminen on Marianin intohimo.

Nyt kun Marian oli lentänyt sitä, Travel Air näytti erilaiselta. Nyt hän tiesi, miltä ohjauspyörä ja polkimet tuntuivat, samoin moottorin rytmikäs potku, kun sytytys toimi, ja miltä oranssi siivenkärki näytti

osoittaessaan alas, kun hän kaarsi jokea ympäri. Hän oli keskittynyt niin ankarasti, että ei täysin sisäistänyt ihmeenomaista tosiasiaa, että hän – hän, Marian Graves – lensi lentokonetta, mutta nyt kun se palautui mieleen, pääätä huimasi. (s. 188)

Marian on epätavallinen persoona. Hänellä on voimakas tahto, ja toteuttaa haaveitaan päättäväisesti. Hänen ulkomuotonsa sopii hyvin vahvaluonteiselle naiselle.

Hotellissa hän oli mennyt kylpyyn ja yrittänyt siistiytyä, mutta järin paljon ei ollut tehtävissä, eikä hän järin paljon edes halunnut tehdä. Vaikka olisi suostunutkin pukeutumaan leninkiin hänellä ei sellaista enää ollut. Huulipunapuikko hänellä oli, mutta ei mitään muuta ehostetta.

Hänen kasvonsa olivat pisamien peitossa ja hiukset entiseen tapaan summittaisesti lyhyeksi kynityt. Hän oli vetänyt ylleen puhtaan paidan ja housut, pyyhkinyt saappaansa hotellin pyyhkeeseen, silotellut hiuksiaan ja nipistellyt poskiaan. Hän halusi Jamien näkevä hänessä kokeneen erämaalentäjän, lukevan tavalla tai toisella hänestä kuuden vuoden selviytymistarina ankarassa maassa ja vaikuttuvan sen vaatimasta kamppailusta, mutta samalla uskovan sisarensa kertakaikkiseen pätevyYTEEN, jonka ansiosta jokainen haaste oli kohdattu helposti ja uljaasti. Siksi Marian linnoittautui saappaisiin, pitkiin housuihin ja lampaannahkajakkuun, mutta oli silti hiukkasan pahoillaan, koska halusi myös sen, että veli pitäisi häntä kauniina.

Hän toivoi, että ei vaikuttaisi liian kummalliselta. (s. 434–435)

Marianilla on kaksoisveli Jamie. He kasvavat Wallace-setänsä hoidossa ilman vanhempiensa rakkautta. Jamien kehittyminen arvostetuksi kuvataiteilijaksi on uskottavasti kuvattu.

Kun hän seuraavan kerran lähti kaupunkiin, Flavianilta oli tullut sähke. Seattlen taidemuseo oli ostanut kilpailutyönä kokoelmiinsa yhden Jamien maalauksista. Flavian oli ilmoittanut työn näyttelyyn ja pyysi näin jälkikäteen anteeksi, että oli rohjennut sen tehdä. Flavian

kuulisi mielellään, oliko Jamiella lisää teoksia tuotavaksi galleriaan. Lisäksi Jamieta odotettiin kuukauden päästä Seattleen palkintoseremoniaan. (s. 430)

Jamien tarina on oma kiinnostava kokonaisuutensa teoksessa. Hänen elämänkohtalonsa lomittuu Marian tarinaan helposti ja luontevasti.

Jamien uudet maalaukset sykkivät outoa sisäistä valoa. Niissä oli vielä hieman samaa taittumista kuin ensimmäisissä maalauksissa, jotka hän oli tehnyt Vancouverista lähtönsä jälkeen, vaikka meri, jolla ei kulmia ole, oli hänen vakioaiheensa, työstä syntyi kuitenkin vaikutelma taiteen suomasta tihentymisestä, joka paradoksaalista kyllä herätti mielikuvan aavasta rannattomuudesta. Yksi suuri taulu oli ripustettu Jamien Marianille osoittaman kapean rautasängyn taa, se oli yhtä leveä kuin seinä ja melkein yhtä korkea. Sitä katsoessaan Marianille tuli tunne, että hän oli lentämässä kohti taivaanrantaa. (s. 451)

Juonen kulussa Barclay on tärkeä henkilö, joka mahdollistaa monta Marianin toivetta. Sodassa Marian tapaa Ruthin, joka on ohittamaton. Lopulta kuitenkin Marianin kaikkein tärkeimmäksi ihmissuhteeksi muodostuu Caleb.

Mutta villi luonto, joka oli lapsena juurtunut kaikkiin kolmeen, oli kasvanut Marianin ja Caleb in välillä rehottavaksi tiheiköksi, piikikkääksi kuin karhunvatukkapensaikot ja toivottoman sotkuiseksi. He olivat pari niin kuin jotkin asiat luonnostaan ja kiistatta ovat, ja kun pari kerran on muodostunut, kaikki sen ulkopuolinen (Jamie mukaan lukien) muuttuu väistämättä ja omia aikojaan ylimääräiseksi. (s. 267)

Caleb ilmaisee tunteensa omintakeisesti ja vie Marianin sukeltamaan paikkaan, jossa ui paholaisrauskuja. Marianin ja Caleb in rakkaus kasvaa elämänmittaiseksi.

Kun kappale päättyi, Marian oli lähtemässä pois, mutta Caleb veti hänet takaisin. Caleb veti hänet takaisin, mutta Marian oli se, joka suuteli. Kiinni Calebissa ja tuntiessaan otteen lujuudesta tämän halun Marian näki kuitenkin yhtäkkiä välähdyksen Barclaysta, siitä,

kuinka oli tullut nielaistuksi ja pois pyyhkäistyksi, puristetuksi olemattomiin. Ero oli siinä, että Caleb tunnisti hänen pakokauhunsa ja laski irti. Marian pakeni juosten väkijoukon läpi. Caleb antoi hänen mennä. (s 577)

Romaanin toisessa aikatasossa Marianin elämästä kuvataan Hollywood-elokuvaa. Elokuvan tähti Hadley Baxter saa ainutlaatuisen tilaisuuden syventyä Marianin kirjeenvaihtoon ja lokikirjoihin. Hadleyn näkökulma ei kuitenkaan ole yhtä kiinnostava kuin Marianin tarina. Shipsteadin suosittu teos on lukuromaani parhaimmillaan, eikä sitä ole kehattu turhaan. Sen tapahtumien seuraaminen on nautinnollista. Kaikki lentämiseen liittyvä on kuvattu uskottavasti ja tarkasti. Kestää aikansa päästä mukaan romaanin imuun, mutta loppuun päästyään on pettynyt: "Nytkö se jo päättyi?"

Maggie Shipstead (2024) *Maapallon ympäri*. [Alkup. Great Circle] suom. Kaisa Sivenius. Kustannusosakeyhtiö Otava. 709 .s

Liisamari Seppälä on helsinkiläinen kirjoittamisen maisteri Jyväskylän yliopistosta.

« Previous:

Next:»

David Grann (suom Ari Vöntänen): Killers of Victor Dixen (suom Taina Helkamo): the Flower Moon. Öljymurhat ja FBI:n synty. Pimeyden hovi (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/victor-dixen-pimeyden-hovi/>) (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/david-grann-oljymurhat-ja-fbin-synty/>)

admin

Vastaa

Viesti

Nimi

Sähköposti

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Spefi -romaaneja (Tomi Sirviö)

Bram Stoker: Draculan vieras ja muita kauhukertomuksia (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/bram-stoker-draculan-vieras-ja-muita-kauhukertomuksia/>)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes
